

Sygn. akt **XXV C 454/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSO Piotr Bednarczyk**

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **D. L. i R. L.**

przeciwko **(...) Bank (...) SA w W.**

o ustalenie i zapłatę

postanawia:

1. udzielić powodom zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego o ustalenie nieważności umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 27 stycznia 2006 r. r. poprzez wstrzymanie obowiązku powodów spłacania rat wynikającego z ww. umowy oraz zakazanie pozwanemu Bankowi przekazywania do Biura (...) SA oraz Biura (...) SA informacji o niedokonywaniu przez powodów spłat w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do czasu uprawomocnienia się wyroku w sprawie niniejszej;
2. oddalić wnioski w pozostałej części.

XXVIII C 1862/21 (XXV C 454/21)

Uzasadnienie postanowienia z 19 marca 2021 r.

wydanego w przedmiocie zabezpieczenia powództwa.

Strona powodowa w pozwie domagała się w żądaniu głównym ustalenia nieważności umowy kredytu denominowanego w CHF (bliżej tam opisanej) oraz zasądzenia wpłaconych kwot jako nienależnego świadczenia.. Ponadto wniosła o zabezpieczenie roszczenia poprzez uprawnienie do zaprzestania spłat rat kapitałowo-odsetkowych z tytułu umowy kredytu od dnia udzielenia zabezpieczenia do dnia prawomocnego zakończenia postępowania.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 730 § 2 kpc sąd może udzielić zabezpieczenia zarówno przed wszczęciem postępowania jak i w jego toku. W myśl art. 730¹ § 1 kpc udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona postępowania, która uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w jego udzieleniu. Interes prawny występuje wówczas, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (730¹§ 2 kpc).

Strona powodowa uprawdopodobniła, że:

1. w dniu 27 stycznia 2006 r. zawarła z pozwanym bankiem umowę kredytu denominowanego w CHF (umowa k. 33), na podstawie której bank wypłacił kwotę 151 422,31 zł;
2. do dnia wytoczenia powództwa wpłacono bankowi tytułem wykonania umowy 187 329,87 zł (zaświadczenie k. 50);

Biorąc pod uwagę materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, należy przyjąć za uprawdopodobnione, że opisana w pozwie umowa jest nieważna. Wskazuje na to § 39 regulaminu umów banku (...), które to postanowienie pozwala pozwanemu bankowi na swobodne kształtowanie wysokości świadczenia należnego mu od powodów jako kredytobiorców. Tak ukształtowana umowa byłaby sprzeczna z art. 353(1) kc, naruszając naturę zobowiązania, a przez to nieważna z mocy art. 58 § 1 kc. (por. wyrok SA w Warszawie w sprawie zbliżonej VI ACa 361/18 i V ACa 561/18)

Należy zatem stwierdzić, że roszczenie główne jest uprawdopodobnione w zakresie żądania ustalenia nieważności. Strona powodowa ma interes prawny w rozumieniu art. 189 kpc w takim ustaleniu, ponieważ dopiero wskazanie tej okoliczności w wyroku sądu daje stronom umowy pełne zakończenie sporu – gwarantowane powagą rzeczy osądzonej. Wbrew tradycyjnemu rozumieniu tego przepisu możliwość dochodzenia zapłaty stanowczo nie jest wystarczająca.

Za uprawdopodobniony należy uznać interes prawny strony powodowej w udzieleniu zabezpieczenia. Pozew ma na celu uniknięcie nienależnych wpłat na rzecz pozwanego banku wynikających ze skutecznie podważonej umowy. Wobec wydania przez SN uchwały w sprawie III CZP 11/20 należy przyjąć, że powodom należy się zwrot całości wpłaconych kwot.

Zgodnie z art. 730 (1) § 2 kpc interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Przepis ten powinien być wykładany w sposób zapewniający maksymalne zastosowanie regulacji płynących z prawa europejskiego w tym Dyrektywy 93/13, której implementacją są polskie przepisy art. 385 (1) i następne kc. Rozważane regulacje zmierzają do zaniechania stosowania przez przedsiębiorców niedozwolonych postanowień umownych, w tym do zapewnienia pełnej restytucji świadczeń spełnionych na podstawie takich warunków (por wyrok TSUE w sprawie C-154/15). W wyroku C-407/18 TSUE wskazał, że niezgodne z przepisami powołanej dyrektywy są regulacje krajowe, które uniemożliwiają sądowi zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu zbadania podniesionych przez konsumenta zarzutów abuzywności umowy. Wyrok ten zapadł na skutek odesłanie prejudycjalnego w sprawie odpowiadającej polskiemu powództwu o pozbawienie wykonalności aktu notarialnego, w którym konsument poddał się egzekucji dla zabezpieczenia umowy kredytowej. Skoro zgodnie z powołanym orzeczeniem dopuszczalne jest zabezpieczenie roszczenia konsumenta poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego zmierzającego do wykonania potencjalnie abuzywnych postanowień umowy, to tym bardziej dopuszczalne jest wstrzymanie wykonania umowy tego rodzaju.

Celem postępowania w sprawie niniejszej jest nie tylko sądowe potwierdzenie nieważności umowy na skutek usunięcia z niej klauzul abuzywnych, ale także zapobieżenie spełnianiu świadczeń na ich podstawie. Odmowa zabezpieczenia oznaczałaby zatem zezwolenie sądu na realizację abuzywnej umowy i skutkowało koniecznością wytoczenia kolejnego powództwa o zapłatę, aby zrealizować w pełni skutek restytucyjny związany z uznaniem określonych postanowień za abuzywne. Uregulowanie stosunków między stronami na czas trwania procesu polegające na wstrzymaniu obowiązku spłaty rat, które z racji nieważności umowy nie są należne, pozwala na uniknięcie kolejnego procesu o ich zwrot. Taki proces należało by traktować jako poważne utrudnienie realizacji celu postępowania.

Zdaniem Sądu uzasadniony jest również wniosek o zakazanie przekazywania informacji do podmiotów zajmujących się udzielaniem informacji gospodarczej. Skoro wstrzymanie płatności odbywa się na mocy postanowienia Sądu, to powodowie nie powinni być traktowani jako dłużnicy nierzetelnie wykonujący swoje umowne zobowiązania. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z 9 kwietnia 2010 o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych wierzyciel ma prawo przekazać do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem jeśli m.in. łączna kwota wymagalnych zobowiązań wobec wierzyciela wynosi co najmniej 200 złotych oraz są one wymagalne od co najmniej 30 dni. Jakkolwiek powodowie uprawdopodobnili nieważność umowy, to skutki związania orzeczeniem sądu w tym przedmiocie powstaną dopiero z chwilą uprawomocnienia się tegoż orzeczenia. Do tego czasu pozwany bank mógłby twierdzić, powołując się na treść umowy, że powodowie doprowadzili do powstania wymagalnych zobowiązań, a w konsekwencji – przekazać informacje o tych zobowiązaniach do biura informacji gospodarczej. Wydanie niniejszego postanowienia nie tyle przesunęło datę wymagalności zobowiązań powodów (gdyż wobec nieważności umowy takie roszczenia nie powstały), co petryfikuje aktualną sytuację rozliczeń

stron. Jest oczywiste, że wobec nieważności umowy strony są względem siebie zobowiązane, jednak podstawą tych rozliczeń nie jest zakwestionowana umowa, ale przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Tymczasem postanowienie zakazuje przekazywania informacji o nieprawidłowościach w realizacji zobowiązań umownych.

Wskazany środek zabezpieczenia jest przewidziany w art. 755 § 1 pkt 1 kpc.

Wniosek został oddalony w zakresie zakazania pozwanemu składania oświadczeń o wypowiedzeniu umowy. Wynika to z dwóch przyczyn. Po pierwsze, jeśli umowa jest nieważna, to wszelkie czynności zmierzające do jej wypowiedzenia będą bezskuteczne. Po drugie nie można zabronić pozwanemu dochodzenia swoich praw przed sądem. Jeśli pozwany będzie nadal twierdził, że umowa jest prawidłowa i zechce dochodzić swoich praw w odrębnym postępowaniu z założeniem ważności umowy – to zakaz wypowiedzenia umowy – bez której to czynności nie będzie można dochodzić roszczeń z tejże umowy – ograniczałoby konstytucyjne prawo pozwanego do Sądu, stanowiąc równocześnie obciążenie ponad potrzebę w rozumieniu art. 730 (1) § 3 kpc. Wniosek oddalono również w niewielkim zakresie czasu obowiązywania zabezpieczenia, aby uniknąć sytuacji, w której postanowienie nakazuje określone zachowanie jeszcze przed jego doręczeniem.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

Z:

1. (...)

2. (...)